

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Το έργο FAMA

Στην αρχαιοελληνική και τη ρωμαϊκή μυθολογία η θεά Φήμη (στα λατινικά Fama) προσωποποιεί την αναγγελία της είδησης, την εξιστόρηση γεγονότων, τη μετάδοση πληροφοριών. Όσοι έχουν την εύνοιά της γίνονται σπουδαίοι και ξακουστοί, ενώ όσοι περιέρχονται στη δυσμένειά της συκοφαντούνται και περιφρονούνται. Η επιρροή της στο ανθρώπινο γίγνεσθαι είναι άνιση, μα καθοριστική. Δοξάζει και σπιλώνει, παραποιεί, διαμορφώνει συνειδήσεις, προσφέρει εξουσία και την αφαιρεί.

Αντλώντας έμπνευση από τον αρχαίο μύθο, το έργο FAMA, το οποίο υλοποιείται σε τρεις χώρες του ευρωπαϊκού νότου (Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία) μέσω του χρηματοδοτικού προγράμματος της ΕΕ «Πολίτες, Ισότητα, Δικαιώματα και Αξίες» (CERV), καταπιάνεται με το πρόβλημα της *παραπληροφόρησης* και της αντιμετώπισής του. Η παραπληροφόρηση, με ή χωρίς πρόθεση εξαπάτησης, καθοδηγούμενη ή μη από πολιτικά και οικονομικά κίνητρα, έχει αναδειχθεί σε μια από τις σημαντικότερες απειλές για τις σύγχρονες δημοκρατικές κοινωνίες. Υποσκάπτει τον δημόσιο διάλογο, αποπροσανατολίζει την κοινή γνώμη, προκαλεί γνωσιακή και συναισθηματική σύγχυση, υπονομεύει την εμπιστοσύνη στους θεσμούς και την επιστήμη, πλήττει την εκλογική διαδικασία και αποθαρρύνει την πολιτική συμμετοχή.

Η ραγδαία ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών επιτρέπει στις ψευδείς ειδήσεις να διαδίδονται ταχύτερα και αποτελεσματικότερα. Σε ένα όλο και πιο ψηφιοποιημένο

περιβάλλον, όπου η χειραγώγηση μεγάλης κλίμακας διευκολύνεται από πληθώρα υβριδικών πρακτικών –συμπεριλαμβανομένων κρυφών αλγορίθμων, κακόβουλων κυβερνοδραστηριοτήτων, deepfakes που έχουν δημιουργηθεί με τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης και ιικά αναπαραγόμενων ανακριβειών και στερεοτύπων–, οι κοινωνίες γίνονται πιο ευάλωτες στον αυταρχισμό και τη μισαλλοδοξία. Ο αντίκτυπος της παραπληροφόρησης είναι ευρύς, θέτοντας σε κίνδυνο τις δημοκρατικές αξιώσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ απασχολεί έντονα την πλειοψηφία της κοινωνίας.

Σύμφωνα με έρευνα του Ευρωβαρόμετρου (2018),¹ το 83% των Ευρωπαίων πολιτών θεωρεί ότι η μετάδοση ψευδών ειδήσεων αποτελεί πρόβλημα για τη δημοκρατία. Ομοίως, τα ευρήματα της έρευνας UNESCO-Ipsos, η οποία διεξήχθη σε 16 χώρες (2023),² αποκαλύπτουν ότι το 85% των ερωτηθέντων ανησυχεί για τις συνέπειες της παραπληροφόρησης, ενώ το 87% πιστεύει ότι η διάδοση παραπλανητικού περιεχομένου επηρεάζει τις εκλογές.

Βάσει πρόσφατων ερευνών,³ η Ελλάδα κατατάσσεται σταθερά ανάμεσα στις χώρες με τον μικρότερο βαθμό εμπιστοσύνης απέναντι στα μέσα ενημέρωσης. Η διάβρωση της εμπιστοσύνης ευνοεί με τη σειρά της την αποφυγή της ενημέρωσης, την υπέρμετρη καχυποψία ή ακόμα και την προσφυγή στη συνωμοσία, υπονομεύοντας την ικανότητα αρκετών πολιτών να παρακολουθούν τις εξελίξεις και να διαμορφώνουν τεκμηριωμένες απόψεις αναφορικά με σημαντικά επιστημονικά, πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα.

Το έργο FAMA αποσκοπεί στην προώθηση του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και την ενδυνάμωση της ενεργού πολιτειότητας καλλιεργώντας δεξιότητες ορθολογικού ελέγχου και κριτικής, αυτόνομης σκέψης. Οι στόχοι αυτοί επιδιώκονται μέσω της διενέργειας εύρους δράσεων, όπως επιμορφωτικά σεμινάρια και δημόσιες συζητήσεις, καθώς και μέσω της δημιουργίας μιας διαδραστικής, πολυγλωσσικής ψηφιακής πλατφόρμας.

Πρόκειται για ένα διεθνές συνεργατικό εγχείρημα διάρκειας δύο ετών, στο οποίο συμμετέχουν πανεπιστημιακά ιδρύματα και οργανώσεις της κοινωνίας των

¹ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2183>

² <https://www.ipsos.com/en-in/social-media-feeds-widest-source-disinformation-fake-news-unesco-ipsos-survey>

³ <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2025/dnr-executive-summary>

πολιτών με εμπειρία σε ζητήματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης. Στην Ελλάδα το έργο υλοποιείται από το Πανεπιστήμιο Αθηνών –υπό την επιστημονική ευθύνη του Ομότιμου Καθηγητή Γεράσιμου Κουζέλη (Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης)– και το Athens Lifelong Learning Institute (ALLI).

Σύντονα θα ακολουθήσουν ανακοινώσεις με περισσότερες πληροφορίες για τις δράσεις του προγράμματος (<https://fama-project.eu>).

Συνεργαζόμενοι φορείς:

Χώρα	Πανεπιστήμιο	Φορέας εκπαίδευσης
Ιταλία	Πανεπιστήμιο του Παλέρμο 	Centro per lo Sviluppo Creativo "Danilo Dolci"
Ελλάδα	Πανεπιστήμιο Αθηνών 	Athens Lifelong Learning Institute (ALLI)
Πορτογαλία	Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο της Λισαβόνας 	Aproximar

**Co-funded by
the European Union**